

Tento projekt je spolufinancovaný Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky

PROJEKT

Názov projektu:

ZELENÝ SPOTREBITEĽ

Názov programu:

„Zelená elektrina“

➤ *Charakteristika*

Zodpovedný prístup k podnikaniu, ekologické aktivity a zelený prístup k životnému prostrediu sú cenené. Pojmy ako ekologický či environmentálny sa v posledných rokoch stávajú veľmi príťažlivé. Spolu s rastúcim povedomím spotrebiteľa o životnom prostredí rastie aj dopyt po zelených produktoch. To využívajú globálne značky a vytvárajú značky s environmentálnymi benefitmi, zelené značky, indexy a ikony na označenie „zelenosti“ dodávateľov a/alebo produktov podporujúce udržateľnosť.

Význam environmentálnych aspektov by mal aj do budúcnosti neustále rásť, keďže vďaka stupňujúcemu sa tlaku človeka na životné prostredie sa v posledných rokoch dejú klimatické zmeny ako aj zmeny funkcie ekosystému - úbytok stratosférického ozónu, úbytok lesov a zalesnenie rôznych oblastí, strata a poškodenie mokradí, zmena klímy, strata biodiverzity, sladkovodné znečistenie a vymiznutie, urbanizácia a jej dopady, poškodenie pobrežných útesov a ekosystémov.

V rámci environmentálneho marketingu je pomerne špecifická skupina spotrebiteľov, ktorých môžeme rozdeliť z hľadiska segmentácie spotrebiteľov do 5 kategórií podľa odtieňov “zelenosti”

- ✓ “*True Blue Greens*” – *Modrí* – Ich environmentálne povedomie je vysoké a svojim nákupným správaním sa snažia o reálne zmeny. Výrobkom, ktoré nie sú priateľské k životnému prostrediu sa vyhýbajú
- ✓ “*Greenback Greens*” – *Zelení* – Nie sú aktivistami, avšak stále nakupujú zelené produkty vo výrazne vyššej miere než priemerný spotrebiteľ
- ✓ “*Sprouts*” – *Výhonky* – Veria v ekologické dôsledky, avšak ich presvedčenie ostáva väčšinou v teoretickej rovine. Zelené produkty nakupujú iba v prípade, ak nemajú vyššiu cenu ako ostatné produkty
- ✓ “*Grouzers*” – *Frľoši* – Nevidia reálnu šancu svojim nákupom ovplyvniť zmeny a nie sú environmentálne príliš vzdelaní. Sú názoru, že zelené produkty sú príliš drahé a majú nižší výkon ako konkurencia
- ✓ “*Basic Browns*” – *Hnedí* – Absolútne sa nezaujímajú o sociálnu a environmentálnu problematiku

Zelená elektrina

Zelená elektrina je vyrobená 100 % z obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda a ďalšie. Tieto zdroje energie sa prirodzene obnovujú, to znamená, že sú nevyčerpatelne a ekologické. Priemerne tak za rok ušetríme 504,4 kg uhlia a zabránime vzniku až 513,4 kg CO₂.

Bez elektrickej energie si už život nevieme predstaviť. Nečítali by sme bez nej tento text, nezapli internet, nenabíli mobil a prakticky by sme sa nedostali ani do práce. Elektrická energia je parou 21. storočia. Avšak môže byť čistejšia. Elektrinu možno prirovnať ku krvi modernej civilizácie, pretože reálne by sme bez nej dnešný život nedokázali žiť.

Bežná elektrina

Atómové a tepelné elektrárne sú stále najdominantnejším zdrojom energie, no do veľkej miery našu Zem dlhodobo znečisťujú splodinami. Väčšina bežne dodávanej elektriny je vyrobená z neobnoviteľných zdrojov energie, ako sú jadrové palivo, hnedé alebo čierne uhlie, zemný plyn a iné. Iba 14,9 % elektriny je vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie.

➤ *CIELE PROJEKTU*

Zelená energia sa stala aj vďaka politike Európskej únie prioritou pre všetky členské štáty EÚ. Dominantné postavenie na podiele vyrobenej elektriny má výroba z jadra. Druhý najväčší podiel si udržiavajú naďalej fosílna palivá – zemný plyn, hnedé uhlie a čierne uhlie. Pozitívom je, že výroba elektriny z čierneho aj hnedého uhlia klesala. Výroba elektriny zo zemného plynu, a to až na 1,4 TWh, výrazne stúpla. Hlavným dôvodom bol reštart paroplynovej elektrárne Malženice, v ktorej bola od mája 2013 do júla 2018 zakonzervovaná. Pozitívom je však to, že výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov stúpa vo vodných a fotovoltaických elektrárňach. Na Slovensku bol stanovený národný cieľ dosiahnuť do konca roka 2020 aspoň 14% podiel obnoviteľných zdrojov na celkovej výrobe. Na Slovensku neustále pribúdajú nové zariadenia na výrobu obnoviteľných zdrojov energie, súčasne sa však zvyšuje aj spotreba elektrickej energie, a to je dôvod prečo sa nedarí Slovensku dosiahnuť stanovený cieľ.

Spotrebiteľia môžu svoje domácnosti zapojiť do zvyšovania podielu využívania energií z obnoviteľných zdrojov energie. Aj televízor či pračku môže poháňať zelená energia. Aby boli spotrebiče EKO, nemusia sa hneď kupovať nové. Stačí využívať „Zelenú elektrinu“ vyrobenú 100 % z obnoviteľných zdrojov energie. So „Zelenou elektrinou“ ochraňujeme našu planétu. Ak 20 000 spotrebiteľov prispieva k záchrane planéty a využíva v celej svojej domácnosti výhradne Zelenú elektrinu, potom pri súčasnom podieli uhlia ako zdroja elektriny v energetickom mixe týchto 20 000 spotrebiteľov ročne ušetrí 10 087 524 kg uhlia a zabráni vzniku až 10 267 200 kg CO₂ zo spáleného uhlia.

Cieľom je zapojiť čo najviac spotrebiteľov do projektu „Zelená elektrina“ a zvýšiť ich informovanosť ako byť viac ekologický pri odbere elektriny pre svoju domácnosť a podieľať sa na záchrane planéty. Cieľom je v roku 2021 osloviť 1400 spotrebiteľov, ktorých mienime presvedčiť o potrebe „zelenej elektriny“ pre ich domácnosť. Uvedené oblasti považujeme za kľúčové z hľadiska zvyšovania úrovne zodpovednosti spotrebiteľa k svojej planéte. Cieľom je vytvoriť podmienky pre uspokojovanie vzdelávacích aktivít spotrebiteľov v danej oblastiach.

Greenwashing alebo keď eko nie je vždy eko

Dnes je zrazu zelený, udržateľný či ekologický takmer každý

Spoločnosti vedia byť často veľmi kreatívne, pokiaľ ide o zavádzanie spotrebiteľov. Najčastejšie sa s greenwashingom spájajú rôzne veľké firmy, ale často sa to týka aj menších firiem a dokonca aj podujatí. Niektoré spoločnosti prichádzajú s produktami, ktoré sa na prvý pohľad javia ekologicky, ale keď sa nad tým zdravým sedliackym rozumom zamyslíme, zistíme, že kupujeme len ďalšiu zbytočnosť. Samozrejme, s krásnym dizajnom a popisom, ako je daná vec úžasne potrebná a musíme ju mať. Tak sa často stane, že spotrebiteľia – aj keď s dobrým úmyslom – majú zrazu doma „milión“ látkových tašiek či kopec slamiek snád' z každého ekologického materiálu bez toho, aby si uvedomili, že slamka je vlastne sama o sebe úplnou zbytočnosťou. Naozaj to, čo spotrebiteľia kúpili, potrebovali alebo len podľahli greenwashingu?

Vždy sa pred kúpou čohokoľvek na chvíľu zamyslime. Napríklad, v tejto dobe sa oháňajú bistrá a supermarkety kompostovateľnými obalmi. Zabudli však, že omnoho lepšie by bolo motivovať spotrebiteľov k tomu, aby si nosili vlastné nádoby a spotrebiteľské obaly by tak často neboli vôbec potrebné. Je predsa pre všetkých pohodlnejšie použiť kompostovateľný obal, ale neurobiť nič iné. Produkcia jednorazových obalov sa tým pádom vôbec neznižuje. Bude sa používať rovnaké obrovské množstvo obalov, akurát budú z ekologických materiálov.

Áno, aj toto je pre nás greenwashing

Menej vecí = viac ekológie

Nezabúdajme aj na všetkých tých blogerov či influencerov, ktorí propagujú stále ďalšie ekologické vychytávky. Často hovoria o udržateľnosti, ale v zásade tomuto konceptu nerozumejú. Ľudia potom nadobúdajú mylné predstavy o tom, čo je naozaj udržateľné. V neposlednom rade zohráva zásadnú úlohu aj tlak zákazníkov na predajne (aj bezobalové) mať čo najširší sortiment výrobkov. Tým sa ku greenwashingu pridávame takmer všetci. Naozaj nám však treba „všetko“? Nie je však zero waste skôr o uskromnení sa? Mať len skutočne to potrebné? Vystačiť si so základnými dostupnými potravinami v čo najlepšej kvalite? Pretože presne tak by to malo byť. Toto je pre nás najbláznivejší greenwashing, pretože čím širší sortiment, tým viac potravín s konkrétnou zárukou a rizikom ich vyhadzovania po záruke, pretože ich bolo toľko, že sa vo svojej záručnej dobe nestihli predať.

Ku greenwashingu prispievame (často nevedome) všetci

Greenwashing vznikol vďaka nám všetkým, lebo sme často až príliš pohodlní na to, aby sme aspoň časť samých seba „vystrčili“ z komfortnej zóny. Lebo sme sa naučili a zvykli si, že máme všetko a hlavne toho máme veľa. Ideálne, aby sme mali z každého produktu na výber aspoň 10 rôznych druhov. Namiesto toho, aby sme sa učili potrebovať málo, potrebujeme stále rovnako veľa ako doteraz, len s ekologickou nálepkou.

Cieľ - Je iba na nás, čo si zvolíme. Či podporíme ďalšiu spotrebu a tým pádom aj ďalšie formy greenwashingu alebo svojím vystúpením z komfortnej zóny budeme skutočne zmenou, o ktorej tak často hovoríme a chceme ju vidieť vo svete okolo nás. Lebo aj tu platí, že menej je viac!

- ✓ Zrozumiteľná výchova a vzdelávanie k udržateľnému rozvoju a ochrane životného prostredia
- ✓ Informovanie, osveta a získavanie podpory spotrebiteľov pre udržateľný rozvoj
- ✓ Zmena postojov, občianska angažovanosť a zodpovedný životný štýl

MERATEĽNÉ UKAZOVATELE

Kvantifikované ukazovatele projektu	Plánované ukazovatele
Počet spotrebiteľov zapojených do projektu	1400
Počet spotrebiteľov oslovených pre Zelenú elektrinu ON-LINE	800
Počet publikovaných článkov	24
Počet spotrebiteľov zapojených do prieskumných dotazníkov Predmet otázok: „Zelená elektrina“ a „Greenwashing“	600
Prednášky, stretnutia, semináre, kurzy <i>Za danej situácie pandémie COVID-19 neplánujeme žiadne stretnutia, pri ktorých dochádza k osobným kontaktom, aby sme zamedzili šírenie vírusu COVID-19</i>	0

EVIDENCIA PLNENIA MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV

Preukázanie činnosti v rámci projektu bude zabezpečené projektovou dokumentáciou, ktorá je v súlade s výzvou na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie. Združenie AVES zabezpečí vhodný systém evidencie (v tabuľke uvedených) merateľných ukazovateľov, pričom garantuje sprístupnenie hodnoty merateľného ukazovateľa ako podklad na účely kontroly plnenia realizácie projektu na žiadosť MH SR a súčasne garantuje zasielanie výpisu z evidencie merateľných ukazovateľov podľa požiadaviek MH SR.

Evidencia merateľných ukazovateľov

- ✓ Evidencia – zaznamenávanie jednotlivých merateľných ukazovateľov
- ✓ Štatistika – sledovanie výstupov z merateľných ukazovateľov
- ✓ Kontaktné osoby – výkazy činnosti participujúcich osôb na projekte

Spôsob vedenia merateľných ukazovateľov

Prehľad merateľných ukazovateľov sa bude predkladať MH SR vo forme jedného formulára, ktorý bude obsahovať údaje o všetkých merateľných ukazovateľoch v rámci projektu. Stanovené merateľné ukazovatele v rámci projektu budú evidované v kancelárii Združenia AVES a budú zapracované do

jedného formulára Evidencie merateľných ukazovateľov, ktorý bude v lehotách podľa zmluvy o poskytnutí dotácie predložený MH SR. Formulár Evidencie merateľných ukazovateľov sa bude predkladať v elektronickej podobe so zaručeným elektronickým podpisom cez portál Slovensko.sk.. Združenie AVES bude zodpovedať za to, že zaslaný prehľad merateľných ukazovateľov za sledované obdobie zodpovedá stavu vykonanej činnosti Združením AVES. Spracovanie osobných údajov bude zabezpečené v súlade s platnou právnou úpravou.

KVANTITATÍVNE HODNOTENIE

Projekt „Zelený spotrebiteľ“ je projekt s novým programom zameraným na „Zelenú elektrinu“ a nadväzuje na projekt realizovaný Združením AVES v období od 01.07.2020 do 31.12.2020.

Kvantifikované ukazovatele a jeho popis k 31. 12. 2020	Plánované ukazovatele k 31.12.2020	Dosiahnuté ukazovatele k 31.12.2020	Plnenie ukazovateľov v %
Spotrebiteľia zapojení do programu	150	228	152
Prednášky a stretnutia – spolu	2	3	150
Spotrebiteľia účastní na prednáškach - spolu	40	52	130
Spotrebiteľia oslovení ON-LINE	110	176	160
Publikované články	4	5	125

Merateľné ukazovatele pre rok 2021 sú reálne dosiahnuteľné počas realizácie predkladaného projektu. Pri ich stanovení sme vychádzali z výsledkov realizovaného projektu období od 01.07.2020 do 31.12.2020, v ktorom sme v rámci programu „Zelená elektrina“ zapojili do projektu 228 spotrebiteľov, a to:

- ✓ 176 spotrebiteľov bolo oslovených online a 52 spotrebiteľov sa zúčastnilo 3 prednášok a stretnutí. 153 spotrebiteľov uzatvorilo so svojimi dodávateľmi zmluvy na odber zelenej elektriny, čím sa začali podieľať na „zachránení planéty“. Predmetom prednášok a stretnutí bolo informovanie spotrebiteľov, ako môžu byť ich spotrebiče EKO a prečo nemusia hneď kupovať nové spotrebiče. Spotrebiteľia boli informovaní o využívaní Zelenej elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda a ďalšie
- ✓ 5 článkov o zelenej elektrine bolo publikovaných na web stránke nášho združenia a na sociálnych sieťach

STRÁNKY PROJEKTU

Silné stránky : podpora Ministerstva hospodárstva SR; záchrana našej planéty a budúcnosť našich detí; 100% zelená domácnosť; energia pre domácnosti z obnoviteľných zdrojov; šetrenie elektrickou

energiou, zelený certifikát; zelený marketing; ochrana životného prostredia; zmena myslenia; greenwashing; vysoká vzdelanostná úroveň spotrebiteľov (deti, seniori, slobodné matky, marginalizované skupiny a iné); profesionalita, odbornosť, zručnosť, zodpovednosť, disciplína a aktivity personálneho zabezpečenia, transparentnosť, dôveryhodnosť; tradícia, stabilita, inovatívnosť; vždy aktuálne informácie, publikácie; centrum vzdelávania, spotrebiteľská výchova, osvetová a publikačná činnosť; existencia siete konzultačných centier, spolupráca na národnej úrovni.

Slabé stránky : nízke zdroje v rozpočte združenia vzhľadom na potreby záchrany našej planéty; pandémia COVID-19 - obmedzenie propagačných, vzdelávacích a osvetových činností a rozsahu činností.

DÔLEŽITOSŤ REALIZÁCIE PROJEKTU :

Zelená elektrina: Keď je zodpovednosť v našich rukách - Existuje veľa vecí, ktoré by sme v našich životoch chceli zmeniť. Mnohí z nás túžia po spomalení odlesňovania pralesov, iní by privítali viac elektromobilov v premávke, efektívnejšiu odpadovú politiku, viac lokálnej výroby, aby jedlo a produkty, s ktorými dennodenne prichádzame do kontaktu, nemuseli precestovať polovicu zemegule. Pravdou je, že ako jednotlivci máme na globálne ekologické problémy veľmi malý dosah. Čo ale neznamená, že by sme mali na ekologické riešenia zanevrieť. Ak každý začne od seba, od svojej domácnosti, to pre začiatok úplne stačí. So *Zelenou elektrinou* sa naša úloha ako spotrebiteľ'a mení. Môžeme sa slobodne rozhodnúť pre 100% zelenú domácnosť tým, že naše peniaze investujeme do trhu s obnoviteľnými zdrojmi energie. Hlavnou výhodou Zelenej elektriny je práve podpora spotrebiteľ'a výrobcu odberom zelenej energie. Čím väčší bude dopyt po Zelenej elektrine, tým viac elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov sa bude vyrábať. Spotrebiteľ sa tak priamo podieľa na ochrane životného prostredia.

PUBLICITA PROJEKTU :

- ✓ Na všetkých vypracovaných podkladoch počas realizácie projektu sa uvedie logo MH SR a zreteľne, jasne a čitateľne sa uvedie: „*Tento projekt je spolufinancovaný Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky*“. Logom MH SR budú označené počítačové zostavy a ich príslušenstvo, zariadenie/vybavenie zakúpené z finančných prostriedkov poskytnutých MH SR
- ✓ Plagáty umiestnené na kontaktných miestach (príp. budovách) prijímateľa štátnej dotácie bude informovať o spolufinancovaní projektu MH SR; Informačný a komunikačný materiál ako napr. publikácie (*brožúry, prospekty, miestny spravodaj a pod.*), databázy a audiovizuálny materiál budú na titulnej strane obsahovať jasnú informáciu o účasti MH SR (t.j. zverejnenie loga MH SR)
- ✓ Webstránky a stránky na sociálnych sieťach prijímateľa štátnej dotácie budú obsahovať informáciu o spolufinancovaní projektu MH SR. Informatívne podujatia ako napr. semináre, školenia budú naznačovať príspevok MH SR a používať logo MH SR na dokumentoch a v konferenčných miestnostiach (*vrátane prezenčných listín zo vzdelávacích aktivít*); organizátori uvedených podujatí súvisiacich s realizáciou činností spolufinancovaných z MH SR zvýrazia príspevok MH SR v zasadacích miestnostiach použitím loga MH SR
- ✓ Informácie šírené národnými alebo lokálnymi médiami (*tlač, rozhlas a televízia*) obsahujúce vhodné odkazy na spolufinancovanie projektu MH SR sú užitočnými spôsobmi informovania širokej verejnosti. Všade tam, kde je to možné (*v publikáciách, výročných správach, prejavoch a pod.*), bude použité logo MH SR a bude použitý odkaz na opis štátnej podpory, poskytnutej MH SR. Logo MH SR bude na materiáloch vytvorených vo väzbe na projekt alebo schémy čerpajúce prostriedky z dotácie MH SR: *Brožúry a iná literatúra; Prihlášky; Výročné správy; Výstavné stánky; Video prezentácie; Inzeráty; Konferenčné materiály; CD-ROMy; Webstránky; Ponukové listy/korešpondencia; Plagáty; Dotazníky pre publicitu ...*

Ďalšia publicita projektu

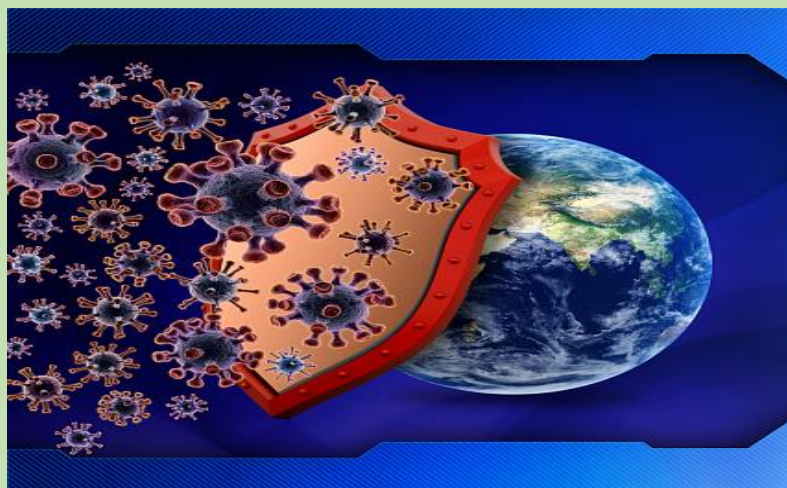
- ✓ informácie o projekte na Web - stránke združenia a na sociálnych sieťach; využívanie názvu a loga Združenie AVES; označenie priestorov kontaktného miesta logom MH SR a logom AVES

- ✓ projekt, jeho charakteristika a jeho ciele a spolufinancovanie bude publikované na Web - stránke združenia a na sociálnych sieťach; informácie - dátum začatia a dátum skončenia realizácie aktivít projektu, názov a slogan programu (*uvedený v projekte*); pridanie projektu do katalógov stránok, napr. Surf.sk, Pozri.sk, Zoznam.sk, ... s informáciou o spolufinancovaní MH SR

MIESTO REALIZÁCIE PROJEKTU V ČASE PANDÉMIE COVID-19

Pandémia COVID-19, ktorá sa stala akýmsi symbolom prvej polovice roka 2020, určite nebola ničím veselým a je možné, že nás do budúcnosti ešte potrápia aj jej následky. „Starý“ svet skončil. „Nový“ svet, ktorý začína, o tom zatiaľ len hmlisto tušíme... nikto v tejto chvíli nevie, ako dlho pandémia COVID-19 potrvá a aké bude mať sekundárne dôsledky. Ako sa prejavia na spotrebiteľskom správaní v budúcnosti zmeny, ktorých svedkami sme v súčasnosti? Pandémia priniesla ešte jeden kľúčový poznatok. Všetci sme si na vlastnej koži mohli overiť, že ľudia sú pred vírusom v bezpečí, ak sa dodržia opatrenia.

Miesto realizácie projektu v rámci SR :

- ✓ Samosprávny kraj: Bratislava, Trnava, Nitra, Banská Bystrica, Trenčín, Žilina, Prešov, Košice

Miesto pre účely realizácie projektu : 🏠 adresa: 927 01 Šaľa, Ulica P. Pazmáňa 51/19

- ✓ Popis priestorov: jedná sa o kancelárske priestory v budove Daňového úradu Šaľa. Kancelária č. 219 o rozlohe 12 m² so samostatnou miestnosťou, kuchynským kútom a samostatným vstupom sa nachádza na 2. poschodí. Priestor sa užíva na realizáciu projektu a na základe nájomnej zmluvy. Náklady spojené s prevádzkou kontaktného miesta sú hradené z vlastných prostriedkov združenia a nebudú hradené z poskytnutej dotácie v rámci realizácie aktivít projektu.
- V čase pandémie COVID-19 a vyhláseného núdzového stavu je vstup do kancelárie povolený max. 1 osoba, vstup do kancelárie je povolený len s rúškom. V dôsledku obmedzenia osobného styku v čase vyhlásenia núdzového stavu musí byť osobné stretnutie vopred konzultované.
- ✓ Kontakt: Matej Farkas, Yvett Mandák
  - + 421 905 607 261, + 421 907 908 869
  - @ e-mail: zdruzenie.aves@centrum.sk, matejfarkas.mf@gmail.com
  - Združenie na ochranu práv občana – AVES
927 01 Šaľa, Ulica P. Pazmáňa 51/19

ČAS REALIZÁCIE PROJEKTU :

- ✓ od 01. 04. 2021 do 31. 12. 2021

SPÔSOB REALIZÁCIE PROJEKTU :

- **Združenie AVES - prvý kontakt pre „Zeleného spotrebiteľa“**
- ✓ prvé miesto, na ktorom bude spotrebiteľ hľadať informácie o zelenej elektrine
- ✓ „user friendly“ web viac praktických informácií v „lákavej forme“ (obrázky, videá)
- **Spolupráca so subjektami**
- ✓ viac dostupných „občianskych združení, aktivistov a inštitúcií“ na zelený marketing a osvetu
- **Komunikácia so spotrebiteľom**
- ✓ nový koncept komunikácie v čase pandémie COVID-19
- ✓ dostupný marketing, pravidelné aktuálne informácie (napr. web, sociálne siete, newsletter...)
- ✓ FAQs
  - **Reprezentatívny prieskum**
  - ✓ otázky, či spotrebiteľ pozná známku „Zelená elektrina“, z čoho sa vyrába zelená elektrina, aký dopad na životné prostredie má vyrábaná zelená elektrina, greenwashing čo to je
  - **Dotazník spokojnosti**
- ✓ našiel spotrebiteľ to čo potreboval, či sú informácie pre spotrebiteľa postačujúce, či mu webová stránka pomohla, čo by uvítal ...

Metodika :

1.

Za plynulé organizačné a technické zabezpečenie, dodržiavanie harmonogramu aktivít a riadenie a publicitu projektu budú zodpovední: Projektový manažér, Finančný manažér a Administrátor projektu. Počas celej doby realizácie projektu budú prebiehať podporné aktivity (riadenie projektu, monitoring, publicita atď.).

2.

Aktivity budú pridelené participujúcim osobám podľa miestnej príslušnosti. Zapojené do projektu budú aj ďalšie osoby. Koordinácia činností členov realizačného tímu a iných participujúcich osôb bude zabezpečená telefonickou a mailovou komunikáciou a osobnými stretnutiami. Koordináčny porady projektového tímu budú organizované 1x mesačne za účelom monitoringu činnosti, kontroly plnenia a plánovania úloh. Systematizácia práce bude evidovaná prostredníctvom formulárov

3.

Implementácia projektu sa začína po podpise zmluvy; nepretržitá konzultačná služba pri realizácii projektu; zabezpečenie administrovania projektovej dokumentácie; dohodnutie konkrétnych podmienok spolupráce s projektovými partnermi; spracovanie zmlúv o spolupráci s participujúcimi osobami; publicita projektu – zabezpečenie zviditeľnenia projektu medzi spotrebiteľmi dohodnutým spôsobom

4.

Príprava, vyškolenie a uzatvorenie zmluvy s participujúcimi osobami na projekte; oslovenie ďalších aktivistov, občianske združenia a inštitúcie za účelom spolupráce na projekte Zelený spotrebiteľ s programom marketing pre Zelenú elektrinu; vypracovanie dotazníkov so 4 otázkami, či spotrebiteľ pozná známku „Zelená elektrina“, z čoho sa vyrába zelená elektrina, aký dopad na životné prostredie má vyrábaná zelená elektrina, greenwashing a zelený marketing „čo to je“; vypracovanie dotazníka spokojnosti; príprava formulárov na evidenciu dotazníkov a evidenciu oslovených spotrebiteľov za účelom zeleného marketingu; priradenie participujúcich osôb k jednotlivým samosprávnym krajom a stanovenie týchto aktivít:

- ✓ oslovenie spotrebiteľov a zaslanie dotazníka za účelom reprezentatívneho prieskumu, zber, spracovanie, analýza a evidencia vyplnených dotazníkov v elektronickej podobe a odoslanie evidencie dotazníkov na centrálu združenia, príprava podkladov na osvetu programu „Zelená elektrina“ a príprava na marketing a oslovenie spotrebiteľov s danou osvetou, oslovenie a usmernenie spotrebiteľa, aby sa pridal k ochrane životného prostredia a pomohol planéte kúpou Zelenej elektriny tým, že sa stane zeleným spotrebiteľom svojej domácnosti, evidencia dotazníkov spokojnosti a evidencia zelených spotrebiteľov, spracovanie evidencie v elektronickej podobe a zaslanie na centrálu združenia, osveťa, ako chrániť svoju planétu – greenwashing, eco-friendly, publikácia článkov

Samosprávny kraj	Participujúce osoby	Počet spotrebiteľov, ku ktorým bude smerovať osveťa
Košický Prešovský	Elena Rajkóová Kevin Rajkó Zuzana Šemrová	reprezentatívny prieskum: 200 dotazníkov osveťa a propagácia kúpy Zelenej elektriny a dotazník spokojnosti: 300 oslovených spotrebiteľov
Žilinský Trenčiansky	Ingrid Ďugová Anna Stanová	reprezentatívny prieskum: 100 dotazníkov osveťa a propagácia kúpy Zelenej elektriny a dotazník spokojnosti: 100 oslovených spotrebiteľov

Banskobystrický Nitriansky	Matej Farkaš Stanislav Kollár Yvette Mandák Ladislav Nagy	reprezentatívny prieskum: 200 dotazníkov osveta a propagácia kúpy Zelenej elektriny a dotazník spokojnosti: 300 oslovených spotrebiteľov publikácia článkov: 14 článkov – web stránka, sociálne siete, regionálna tlač
Bratislavský Trnavský	Eva Stupavská Nadežda Horváthová	reprezentatívny prieskum: 100 dotazníkov osveta a propagácia kúpy Zelenej elektriny a dotazník spokojnosti: 100 oslovených spotrebiteľov publikácia článkov: 10 článkov – web stránka, sociálne siete, regionálna tlač

5.

Konzultácia a poradenstvo s rozšíreným výkladom pre spotrebiteľa za účelom konkretizovať jednotlivé kroky pri kúpe Zelenej elektriny.

6.

Prezentácia výsledkov a publicita projektu prostredníctvom web stránky, sociálnych sietí a regionálnej tlače.

7.

Dialóg so spolupracujúcimi subjektami a pravidelné stretnutia – 1 x 3 mesiace. Zameranie stretnutí: prezentácia programu a prezentácia výsledkov programu.

8.

➤ *Realizačný tím projektu:*

Projektový manažér: Stanislav Kollár, Eva Stupavská

- ✓ generálna zodpovednosť za realizáciu projektu; uzatváranie zmluvných vzťahov v rámci realizácie projektu; riadenie projektu v súlade so zmluvou o poskytnutí štátnej dotácie; kontrolné a monitorovacie kompetencie v rámci realizácie projektu; spolupráca s orgánmi verejnej správy a inštitúciami; spracovanie priebežných práv a záverečnej správy o vecnom a finančnom plnení zmluvy o poskytnutí štátnej dotácie; koordinačné stretnutia projektového realizačného tímu

Finančný manažér: Martina Zelníková

- ✓ vedenie účtovníctva a personálnej agendy; evidovanie finančných operácií projektu; spracovávanie čerpania a vyúčtovanie štátnej dotácie; ročné vyúčtovanie poskytnutej štátnej dotácie; finančný prehľad a informačné výstupy z účtovníctva

Administrátor: Veronika Bartová

- ✓ spracovanie evidencie podnetov; vypracovanie a zverejnenie vecného vyhodnotenia realizácie projektu; vedenie štatistiky; spracovanie - dohody a zmluvy týkajúce sa realizácie projektu; evidencia - prvotné účtovné doklady

9.

Projektové riadenie: Metodika na koordinácia ľudí, materiálov, financií a časových plánov na dosiahnutie vopred stanovených cieľov tak, aby daný projekt bol ukončený v požadovanej kvalite a kompletnosti. Ucelený systém moderných techník riadenia pokrýva všetky etapy projektu - prípravu, realizáciu i vyhodnotenie. Základné princípy projektového riadenia spočívajú v týchto aktivitách: Projektový manažment - praktické zvládnutie nástrojov projektového manažmentu potrebných pri riadení projektu; komunikácia v projektovom riadení - získavanie súhlasu zainteresovaných strán; riešenie konfliktov, vytvorenie komunikačného plánu, „Soft skills“, metódy a praktické nástroje pre spoluprácu s participujúcimi osobami, ktoré spolupracujú a komunikujú s podporou informačných technológií (IT); tímové riešenie problémov - metódy a nástroje efektívneho vedenia a moderovania projektových a procesných tímov zlepšovania procesov a riešenia problémov a úloh; neustále zlepšovanie a prenos poznatkov a skúseností - postupy neustáleho zlepšovania procesov; identifikácia príležitostí pre zlepšovanie; motivácia spolupracovníkov k zlepšovaniu; procesný manažment (skúsenosti z ostatných projektov, sledovanie trendov a faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť projektu)

10.

Administrácia - *Riadiace činnosti projektu*: projektové a finančné manažérstvo, manažérstvo publicity a monitoringu, spracovanie projektovej dokumentácie, administrovanie projektovej dokumentácie a finančné zúčtovanie úspešného projektu; zvyšovanie informovanosti a kompetentnosti participujúcich osôb pri zapájaní sa do projektu; sledovanie možností zapojenia sa do pripravovaných projektov; organizácia prezentácie projektových zámerov; zabezpečenie povinných príloh k žiadostiam; kontrola pripravovaného rozpočtu a odborné poradenstvo; spoločný metodologický postup - vysvetlenie a inštrukciá k pokynom jednotlivých výziev projektu; koordinácia spoločných otázok (kritérií) projektu (napr. publicita, ...); charakteristika pracoviska žiadateľa; spracovanie východiskového stavu; vypracovanie finančnej analýzy a swot analýzy; rámcové zmluvy; priebežná evidencia dokladov; preverka oprávnenosti výdavkov; nepretržitá konzultačná služba. V prípade, že je projekt úspešný a získa finančnú podporu, združenie koordinuje všetky činnosti tak, aby prišlo k finalizácii a úspešnému podpísaniu zmluvy.

11.

Vedenia účtovníctva – *Ekonomická administrácia projektu*: kontrolné mechanizmy pre implementáciu projektu prevádzkovaním ekonomického informačného systému, ktorému podlieha celé účtovníctvo organizácie, t. z. je vedená účtovná analytika projektu; zabezpečuje sa kontrola limitov a čerpanie finančných prostriedkov na jednotlivých nákladových položkách projektu; ekonomická administrácia sa mesačne spracováva a zúčtováva; po ukončení realizácie projektu sa spracuje ekonomické vyúčtovanie projektu; uctáreň spracováva finančné podklady pre zaúčtovanie počas celej doby realizácie projektu, robí kontroly správnosti zaúčtovania jednotlivých položiek podľa rozpočtu.

Vo fáze realizácie projektu prebieha spracovanie mesačných monitorovacích správ projektu (resp. zabezpečuje sa poradenstvo, opravuje a dopĺňa sa podkladová monitorovacia správa a dopĺňa sa ekonomika projektu), ako aj záverečnej a dopadovej monitorovacej správy. V rámci realizácie projektu sa zabezpečuje propagáciu schváleného projektu.

12.

Evidencia:

- ✓ Evidencia – zaznamenávanie jednotlivých dotazníkov a kontaktov na určenom formulári
- ✓ Štatistika – sledovanie výstupov realizácie projektu
- ✓ Kontaktné osoby – výkazy činnosti jednotlivých kontaktných osôb
- ✓ Prehľad možností – výpis výstupov, ktoré sa majú zaznamenávať

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROJEKTU

Prehľad aktivít počas realizácie projektu a harmonogram realizácie projektu :

- hlavná aktivita: Reprezentatívny prieskum, marketing – Zelená elektrina – Dotazník:
  1. telefonicky – *participujúca osoba osloví spotrebiteľ'a a poskytne spotrebiteľ'ovi informácie k reprezentatívne prieskumu*
  2. elektronicky e-mailom – *participujúca osoba odošle spotrebiteľ'ovi vypracovaný dotazník s 3 otázkami. O aktivite urobí zápis do výkazu činností*
  3. elektronicky e-mailom – *participujúca osoba prevezme prijatý mail, ktorého prílohu tvorí vyplnený dotazník spotrebiteľ'om, spracuje odpovede a analyzuje odpovede spotrebiteľ'ov a o danej aktivite urobí zápis do výkazu činností*
- hlavná aktivita: Marketing – Zelená elektrina – Osveta – kúpa Zelenej elektriny
  1. telefonicky – *participujúca osoba osloví spotrebiteľ'a a poskytne spotrebiteľ'ovi informácie aby sa pridal k ochrane životného prostredia*

2. osвета - participujúca osoba informuje spotrebiteľa, aby pomohol planéte kúpou Zelenej elektriny a potrebou stať sa zeleným spotrebiteľom svojej domácnosti, a poskytne spotrebiteľovi propagačné podklady. O aktivite urobí zápis do výkazu činností

- hlavná aktivita: Zelená elektrina – rozhodnutie spotrebiteľa - kúpa Zelenej elektriny
1. participujúca osoba marketingom (poradenstvom) usmerní spotrebiteľa o postupe procesu pri kúpe Zelenej elektriny, prípadne mu poskytne pomoc pri uzatvorení zmluvy s poskytovateľom Zelenej elektriny, prípadne sprostredkuje poskytovateľa Zelenej elektriny a o aktivite urobí zápis do výkazu činností
  2. Zeleného spotrebiteľa domácnosti zaeviduje do formulára „Zelený spotrebiteľ“

- ✓ hlavná aktivita: Evidencia
1. participujúca osoba urobí zápis do výkazu činnosti, ktorý obsahuje všetky vyžadované údaje o vykonanej aktivite
  2. v rámci evidencie vedie databázu dotazníkov a evidenciu zelených spotrebiteľov – eco-friendly
  3. výkaz činnosti vedie participujúca osoba chronologicky a ako dôkaz realizácie zapísaných aktivít k nemu prikladá podpornú dokumentáciu (*e-maily, listy, dokumenty od spotrebiteľov, a pod.*)
  4. na základe výkazov administrátor spracováva štatistiku mesačne, ktorá je podkladom pre spracovanie mesačných monitorovacích správ
- ✓ hlavná aktivita: Finančné riadenie

1. participujúce osoby predkladajú centrále výkazy činnosti spolu s podpornou dokumentáciou mesačne a v závislosti od druhu zmluvného vzťahu aj faktúru administrátorovi projektu
2. administrátor predložené doklady odovzdá projektovému manažérovi na schválenie platby mesačne
3. spracovávané priebežné monitorovacie správy o priebehu úhrad oprávnených výdavkov projektu spracuje finančný manažér prehľadnú tabuľku čerpania jednotlivých položiek rozpočtu, ktorú v stanovenom termíne odovzdáva na MH SR; podľa požiadaviek MH SR sa účtovné doklady za určené obdobie preukazujúce použitie štátnej dotácie predkladajú na priebežnú kontrolu MH SR

Záver projektu – vyhodnotenie realizácie projektu; záverečná správa o projekte z vecného i finančného hľadiska.

Harmonogram :

- ✓ aktivity sa budú realizovať v pracovné dni v čase od 10,00 do 17,00 hod. v období od 01. 04. 2021 do 31. 12. 2021.

Osoby participujúce na realizácii projektu

Košický a Prešovský kraj : 1. Elena Rajkóová, 2. Kevin Rajkó, 3. Zuzana Šemrová

Žilinský a Trenčiansky kraj: 4. Ingrid Ďugová, 5. Anna Stanová

Banskobystrický a Nitriansky kraj: 6. Matej Farkaš, 7. Stanislav Kollár, 8. Yvette Mandák, 9. Ladislav Nagy

Bratislavský a Trnavský samosprávny kraj: 10. Eva Stupavská, 11. Nadežda Horváthová

Finančný manažér a administrátor: 12. Martina Zelníková, 13. Veronika Bartová

Ďalšie spolupracujúce subjekty

1. JUDr. Ján Michňák – Právna pomoc poškodeným
2. Slovenské elektrárne a ďalšie spoločnosti poskytujúce Zelenú elektrinu
3. Regionálny vydavateľ periodík
4. Administrátori web stránok a sociálnych sietí
5. Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo životného prostredia, ÚRSO

Propagácia projektu :

- ✓ uverejnenie informácie o realizovanom zámere na webovej stránke prijímateľa a na sociálnych sieťach, („user friendly“ web informácie v „lákavej forme“ (obrázky, videá))
- ✓ pravidelné aktuálne informácie (napr. web, sociálne siete, newsletter...)
- ✓ regionálne a internetové noviny
- ✓ vyhotovenie informačného plagátu
- ✓ vyhotovenie informačnej tabule (výška poskytnutej pomoci, dátum ukončenia fyzickej realizácie projektu, reálne dosiahnuté ukazovatele a pod.)
- ✓ fotodokumentácia projektu vo fáze realizácie projektu, po úspešnom ukončení projektu a vo fáze udržateľnosti projektu (dokumentácia stavu priebehu realizácie projektu, dosiahnutých výsledkov projektu a udržania výsledkov projektu)
- ✓ označenie predmetu projektu špeciálnymi nálepkami

- ✓ nálepky na označenie majetku a spotrebného materiálu, propagačné materiály (propagácia dobrého mena poskytovateľa pomoci a šírenie dobrej praxe)

TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROJEKTU :

- Technické a administratívne vybavenie – miesto realizácie projektu :
  - ✓ Materiál – interiérové vybavenie (*kancelársky nábytok, mikrovlnná rúra, chladnička, varná kanvica*)
  - ✓ Materiál – výpočtová technika - notebook, internet, telefón, tlačiareň a kopírka, skartovač na papier, projektor, prezentačná technika
  - ✓ Administratívne prostriedky - kancelárske potreby: kancelársky papier, fotopapier pre atramentovú tlač, obálky, diáre, tlačivá, etikety, perá, kancelárske doplnky
- Technické a administratívne vybavenie – participujúce osoby
  - ✓ Materiál – výpočtová technika - Notebook – spolu 13 ks; Internet – spolu 13 ks; Telefón - spolu 13 ks; tlačiareň a kopírka - spolu 13 ks; skartovač na papier - spolu 13 ks
  - ✓ Administratívne prostriedky - kancelárske potreby: kancelársky papier, papier farebný, fotopapier pre atramentovú tlač, obálky, diáre, tlačivá, etikety, perá, kancelárske doplnky

Webové sídlo a účet na sociálnej sieti :

- ✓ www.zdruzenieaves.sk
- ✓ Fb 1 : AVES (skupina) – vlastný účet, prostredníctvom ktorého komunikujeme smerom navonok
- ✓ Fb 2 : Zdruzenie AVES – vlastný účet, prostredníctvom ktorého komunikujeme smerom navonok

- ✓ Fb 3 : Združenie na ochranu práv občana AVES – vlastný účet, prostredníctvom ktorého komunikujeme smerom navonok

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROJEKTU :

1. **Eva Stupavská – štatutár** / @ stupka@centrum.sk ☎ + 421 907 908 869

- pozícia: marketingový pracovník, projektový manažér
- vzdelanie: SŠ s maturitou v odbore chémia
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov : 12 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti, generálna zodpovednosť za realizáciu projektu
- právny základ participácie na realizácii projektu: mandátna zmluva
- odmeňovanie: odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

2. **Stanislav Kollár - štatutár** / @ stanokollar@atlas.ak ☎ + 421 908 125 305

- pozícia: marketingový pracovník, projektový manažér
- vzdelanie: SŠ s maturitou v odbore ekonomika v cestnej doprave
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 7 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti, generálna zodpovednosť za realizáciu projektu
- právny základ participácie na realizácii projektu: mandátna zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

3. **Zuzana Šemrová - štatutár** / @ conny001@azet.sk ☎ + 421 908 214 360

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ s maturitou v odbore doprava, pošta a telekomunikácie
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 5 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: mandátna zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

4. Nadežda Horváthová - štatutár / @ nadezda.horvathova@gmail.com ☎ + 421 903 911 147

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ s maturitou v odbore cestovný ruch
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 7 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: mandátna zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

5. Matej Farkaš - člen združenia @ matejfarkas.mf@gmail.com ☎ +421 905 607 261

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ s maturitou v odbore stavitel'stvo
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 8 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

6. Yvette Mandák - člen združenia @ mandakova.iveta@gmail.com ☎ + 421 0905 797 261

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: VŠ v odbore ekonómia
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 6 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

7. Elena Rajkóová - člen združenia @ rajkoeli@gmail.com ☎ + 421 908 635 284

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ v odbore vnútorný obchod
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 5 rokov

- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

8. Ingrid Ďugová, člen združenia - @ ing.dugova@gmail.com ☎ + 421 948 394 416

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ v odbore ekonomika
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 7 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

9. Ladislav Nagy - člen združenia @ nagyladi@azet.sk ☎ + 421 909 108 291

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ v odbore ekonomika
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 9 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

10. Kevin Rajkó - člen združenia @ kewinko7@gmail.com ☎ + 421 915 876 759

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: VŠ v odbore sociálna práca
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 5 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.

- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

11. Anna Stanová – člen združenia @ lubeno217@gmail.com ☎ + 421 907 583 523

- pozícia: marketingový pracovník
- vzdelanie: SŠ v odbore ekonomika
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 4 rokov
- úlohy a spôsob participácie: reprezentatívny prieskum, osвета a propagácia kúpy Zelenej elektriny, dotazník spokojnosti
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- odmeňovanie : odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie: 8,00 Eur/hod.

12. Martina Zelníková, člen združenia @ mana450ck@azet.sk ☎ + 421 903 455 511

- pozícia: finančný manažér
- vzdelanie: SŠ v odbore zdravotníctvo, kurz účtovníctva
- odborná prax v účtovníctve: 8 rokov
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 5 rokov
- Spôsob participácie na projekte - ekonomické služby - komplexné vedenie účtovníctva
- právny základ výkonu činností v rámci realizácie projektu : príkazná zmluva
- odmeňovanie: odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie - 150,00 Eur/mes.

13. Veronika Bartová, administrátor @ stupka@centrum.sk ☎ + 421 917 673 390

- pozícia: administratívny pracovník
- Spôsob participácie na projekte: administratívne služby - spracovanie evidencie; vypracovanie a zverejnenie vecného vyhodnotenia realizácie projektu; vedenie štatistiky; spracovanie - dohody a zmluvy týkajúce sa realizácie projektu; evidencia - prvotné účtovné doklady
- právny základ výkonu činností v rámci realizácie projektu : príkazná zmluva
- odmeňovanie: odmena (príp. jej časť) bude hradená z prostriedkov dotácie - 150,00 Eur/mes.

Ďalšie spolupracujúce subjekty

1. Právna pomoc poškodeným, občianske združenie

JUDr. Ján Michňák – @ janmichnak mediator@gmail.com ☎ + 421 907 637 852

- Spolupráca na externom princípe
- Vzdelanie: VŠ odbor právo
- odborná prax v oblasti riešenia spotrebiteľských sporov: 11 rokov
- právny základ výkonu činností v rámci realizácie projektu : príkazná zmluva
- právny základ participácie na realizácii projektu: príkazná zmluva
- zapojenie do realizácie projektu: POSKYTOVANIE PORADENSTVA SPOTREBITEĽOM A MIMOSÚDNE RIEŠENIE SPOTREBITEĽSKÝCH SPOROV
  - čas výkonu činností v rámci jednotlivých projektov sa nebudú navzájom prekrývať

Odôvodnenie výberu osôb na realizácii projektu : vybrané osoby, ktoré sa budú podieľať na predkladanom projekte už na obdobnom projekte participovali s výbornými dosiahnutými výsledkami.

ROZPOČET CELKOVÝCH NÁKLADOV NA PROJEKT

Financovanie projektu – 01. 04. 2021 – 31. 12. 2021

Dotácia MH SR vo výške :	10.000,00 Eur
Financovanie projektu - Združenie AVES :	1.8000,00 Eur
Spolu:	11.800,00 Eur

Náklady na hlavnú činnosť :	Financovanie MH SR	Financovanie AVES	SPOLU
Odmeny spolu	4.400,00 Eur	500,00 Eur	4.900,00 Eur
Režijné náklady:	Financovanie MH SR	Financovanie AVES	SPOLU
Ekonomické služby	1.800,00 Eur	100,00 Eur	1.900,00 Eur
Administratívne služby	1.800,00 Eur	200,00 Eur	2.000,00 Eur
Materiálové náklady	1.000,00 Eur		1.000,00 Eur
Cestovné náklady		1.000,00 Eur	1.000,00 Eur
Iné: Publicita, propagácia projektu,...	1.000,00 Eur		1.000,00 Eur
SPOLU	10.000,00 Eur	1.800,00 Eur	11.800,00 Eur

Hlavná činnosť - odmeny

Participujúce osoby : odmeny pre participujúce osoby - 8,00 Eur/hod.

- odmena sa poskytne mesačne v závislosti od počtu skutočne odpracovaných hodín (*počet hodín sa vykazuje prostredníctvom formulára v ktorom sa vedie evidencia dotazníkov a evidencia zelených spotrebiteľov a čas strávený s danou témou; započítava sa každá začatá polhodina*); predpokladané náklady na činnosť participujúcich osôb: min. 4.900,00 Eur

Režijné náklady

Ekonomické služby - náklady na vedenie účtovníctva analyticky členeného pre daný projekt

Administratívne služby - náklady na administratívne služby (*spracovanie evidencie, vypracovanie a zverejnenie vecného hodnotenia*)

Cestovné náklady - cestovné náklady budú hradené výlučne z rozpočtu Združenia AVES

Materiálové náklady - materiálové náklady – výpočtová technika, kancelárske potreby; kancelársky nábytok; náklady na opravu a údržbu (*materiál, práce*)

Iné náklady súvisiace s realizáciou projektu - publicita projektu; propagácia

Dobrovoľnícka práca nad rámec financovania v rámci štátnej dotácie a v rámci financovania Združením AVES je zabezpečená 100 % úspešnosť realizácie projektu a dosiahnutie stanovených cieľov v určenom čase.

VÝZNAM A PRÍNOS PROJEKTU

Európa mieri k uhlíkovej neutralite. Znamená to nielen veľkú výzvu, ale aj príležitosť, pretože o klimaticky šetrné technológie bude záujem na celom svete. Slovensko sa ako prvý región strednej Európy prihlásilo k cieľu Európskej únie dosiahnuť uhlíkovú neutralitu do roku 2050. Európska únia sa v rámci Európskeho zeleného dohovoru dohodla na tom, že bude do roku 2050 klimaticky neutrálna a v tejto súvislosti zreviduje aj skôr dohodnuté ciele do roku 2030. Celkový klimatický cieľ zníženia emisií do roku 2030 sa má posunúť na „najmenej 55 %“ zo súčasných 40 %. To sa následne odrazí v prehodnotení ďalších dvoch cieľov týkajúcich sa podielu elektriny z obnoviteľných zdrojov a energetických úspor.

Zelená elektrina bola uvedená na trh na základe dlho očakávanej legislatívy, ktorá postavila spotrebiteľov do stredu rozhodovania. Pár rokov dozadu sa spotrebiteľov nikto nepýtal, aký typ elektriny by chceli odoberať. Museli akceptovať rozhodnutie, ktoré za nich urobil niekto iný. Aktuálne si spotrebiteľia môžu vybrať zelenú elektrinu, ktorá je získaná čisto z obnoviteľných zdrojov energie. A čo sú obnoviteľné zdroje energie? Ide o také zdroje, ktoré sa prirodzene obnovujú v priebehu ich využívania. Kým nám nad hlavami bude svietiť slnko, môžu ľudia čisto hypoteticky čerpať obnoviteľné zdroje energie ďalšie milióny rokov.

Práve slnečné žiarenie je najsilnejším zdrojom energie. Vieme zúžitkovať aj iné obnoviteľné zdroje – energiu prílivu, veternú, vodnú alebo geotermálnu energiu. Aj napriek našej zemepisnej šírke, geografickej polohe a faktu, že nepatríme medzi technologických vizionárov, dokážeme získať 100 % zelenú energiu.

Astronómia vedia, že Slnko raz zhasne. Spolu s ním skončí aj naša civilizácia. No netreba robiť paniku, svietiť bude ešte najbližších 20 miliárd rokov a je zdrojom krásnej, čistej energie. Aj keby sme používali len solárnu energiu, netreba sa obávať, že zo Slnka ubudne.

Biomasa budúcnosti vyčistí aj vodu

Dnes sa biomasa – väčšinou drevné zvyšky, používa na spaľovanie a výrobu tepla. Budúcnosť sa však pozerá aj iným smerom, k živej biomase. Už teraz vedci vyvíjajú biotechnológiu, schopnú produkovať riasy, z ktorých sa bude vyrábať vysoko energetický olej a bionafta, etanol a ďalšie palivá. Navyše, takýmto riasam sa darí aj v kontaminovanej vode v baniach. Okrem výroby paliva sa teda bude čistiť aj voda.

Dosť často zabúdame, aká úžasná a zaujímavá je naša planéta, na ktorej žijeme. Neuvedomujeme si, čo všetko nám ešte stále dáva a ako nám uľahčuje život. Keď sa raz za niekoľko rokov objaví v správach, že POZOR! našu planétu môže zasiahnuť meteorit, tak všetci zbystríme pozornosť a chytáme paniku rozmyšľajúc, čo s nami bude, ak naozaj na ňu niečo spadne. Alebo, keď sa v správach objaví info o prírodnej katastrofe. Neriešime a keď sa to nedeje v našom okolí, tak spokojne spávame ďalej. Ved' nás alebo našej časti, kde žijeme sa to netýka. Mnohí z nás si vôbec neuvedomujú, že planétu si postupne ničíme sami, ani nemusí na ňu spadnúť žiadne teleso, či ju zasiahnuť prírodná katastrofa.

Tento projekt spotrebiteľom napovedá, čo môžu zlepšiť a ako môžu AJ ONI pridať svoju ruku k dielu – k záchrane svojej planéty. Pretože, „*planétu Zem sme nezdedili od našich predkov, ale máme ju požičanú od našich detí.*“ Znečisťovanie planéty je už niekoľko rokov dôležitou témou na celom svete. Vždy treba ale začať od seba.

Prínosom projektu je uvedomelý „ECO - FRIENDLY

1. Šetri elektrickou energiou

2. Tried' odpad

3. Používaj papier z oboch strán

4. Šetri vodou

5. Menej jazdi autom, používaj bicykel alebo viac kráčaj

6. Neplytvaj jedlom

7. Jedz menej mäsa

8. Investuj do vlastnej fľašky na vodu či kávu

9. Nos na nákupy vlastnú tašku

10. Daruj to, čo nepotrebuješ

Prínosom projektu je zodpovedný spotrebiteľ

Stali sme sa súčasťou toho, čo nazývame globálnou dedinou a teda globálnymi spotrebiteľmi.

„Predtým, než si dnes ráno dojedol svoje raňajky, závisel si na polovici sveta.“

Martin Luther King

Najsilnejšou zbraňou je naša peňaženka. Naša peňaženka a naše rozhodnutia sú silnými prostriedkami v tom, ako bude vyzerat' svet – ten okolo nás, ale aj ten vzdialený. Zároveň majú obrovskú moc – hoci si to často neuvedomujeme, zmenám spotrebiteľského správania sa musia predajcovia tovaru a služieb prispôsobovať. Môžeme preto prijať svoj diel zodpovednosti a stať sa zodpovednými spotrebiteľmi. Čo to znamená? V prvom rade si zodpovedný spotrebiteľ uvedomuje dopad, aký má kúpa daného predmetu a všetky prepojenia s tým spojené. Je si vedomý toho, za akých podmienok tovar vznikol, aký dopad mal na ľudí, ktorí ho vyrobili aj na životné prostredie. Je si vedomý aj dopadov, ktoré vznikli pri doprave, distribúcii a aj tých, ktoré vniknú pri jeho likvidácii. V ideálnom prípade si uvedomuje celý výrobný reťazec, je si vedomý svojej zodpovednosti a pozná i využíva alternatívy, ktoré existujú.

„Príroda nám poskytuje obed zdarma, ale iba ak budeme kontrolovať náš apetít.“

William Ruckelhaus

Ako spotrebitelia sa tešíme z nízkych cien tovarov. Tričká za tri alebo štyri eurá, smartfón za pár desiatok eur, či potraviny za cenu, na ktorú sa už často ani nepozeralíme – to všetko má ale aj inú, skrytú cenu. Nízka cena týchto výrobkov má vplyv na životné prostredie, na mzdy poľnohospodárov alebo robotníkov, ľudské práva a niekedy aj mier v iných častiach sveta. Chov zvierat vo veľkofarmách vedie k väčšej produkcii a zníženiu ceny mäsa, ale vedie k utrpeniu chovaných zvierat a znečisteniu životného prostredia. Pesticídy síce zvyšujú výnosy v poľnohospodárstve a znižujú cenu potravín, znečisťujú však pôdu, vodu i vzduch. Výroba textilu v ekonomicky menej rozvinutých krajinách znižuje jeho konečnú cenu a dáva mnohým ľuďom prácu, robotníčky ale musia často pracovať v nedôstojných podmienkach za nedôstojnú mzdu. Komponenty v elektronických výrobkoch môžu byť zas vyťažené za cenu udržiavania vojenských konfliktov alebo za cenu veľkých environmentálnych škôd. A v konečnej cenovke sú málokedy zahrnuté náklady za likvidáciu týchto výrobkov – po tom, ako ich vyhodíme alebo zrecyklujeme.

„Začni tam kde si, použi čokoľvek máš a urob, čo môžeš“

Zodpovedný spotrebiteľ môže využívať pozitívne nakupovanie alebo morálny bojkot.

Pozitívne nakupovanie znamená uprednostňovať taký tovar, ktorý vznikol pri menších dopadoch na životné prostredie a taký, pri ktorom sa dá povedať, že ľudia, ktorý ho vyrábali dostali férovú mzdu a pracovali v dôstojných podmienkach. V našich podmienkach je typickým prejavom pozitívneho nakupovania uprednostňovanie lokálnych produktov, ekologických tovarov alebo Fair Trade výrobkov – možností je však oveľa viac. Niektoré firmy sa skutočne snažia konať zodpovedne v každom aspekte svojho podnikania, a také by sme mali našou peňaženkou odmeniť.

Môžeme uprednostniť elektronické spotrebiče, ktoré majú nižšiu spotrebu energie (*každý výrobok je povinný mať označenie spotreby energie v škále*), pri kúpe auta brať ohľad na to, akú má spotrebu pohonných hmôt a koľko emisií produkuje, pri kúpe papiera uprednostňovať recyklovaný, pri kúpe nábytku zas certifikovaný – ktorý zaručuje, že drevo nepochádza z dažďových lesov, môžeme kupovať vajíčka z voľného výbehu sliepok a pod. Na internete možno nájsť zoznamy firiem podľa toho, ako zodpovedne sa správajú – k ľuďom alebo životnému prostrediu pri výrobe a predaji svojich výrobkov. Niektoré sa však snažia len zaujať lacnou marketingovou kampaňou, v ktorej sa prezentujú ako environmentálna alternatíva, hoci pravda môže byť iná (tzv. greenwashing).

Morálny bojkot znamená odmietanie nakupovania predmetov alebo služieb, o ktorých vieme, že majú negatívny dopad na ľudí alebo životné prostredie. Typickým príkladom je odmietanie jednorazových obalov – polystyrénových šálok, plastových príborov a tanierov či pohárov, kávy v jednorazových kapsuliach, či nevyužívanie osobného auta alebo leteckej dopravy, ak je to možné. Môžeme tiež odmietiť nakupovať u firiem, o ktorých vieme, že svojim zamestnancom neplatia férovú mzdu alebo neberú ohľad na životné prostredie. Takisto je dobré vedieť, či sa tieto firmy nevyhýbajú plateniu daní (*napríklad*

prostredníctvom schém v daňových rajoch) alebo či nekorumpujú politikov. Svoj postoj možno tiež vyjadriť priamo s personálom v obchodoch, na zákazníckej linke alebo emailom. Prípadne podpísaním petícií na internete, ktoré organizujú nezávislé organizácie. Existuje obrovské množstvo kampaní a iniciatív, vďaka ktorým sa skutočne podarilo dosiahnuť zmenu.

A prečo by som mal byť zodpovedný spotrebiteľ?

Z viacerých dôvodov. Na začiatok možno spomenúť ten najsebeckejší – ekonomické dôvody – takýto spôsob života šetrí peniaze. Neustále kupovať jednorazové predmety či také, ktoré sa nám po pár použitíach pokazia, stojí peniaze a nie práve málo.

Ďalším sú zdravotné dôvody – zníženie spotreby vedie k nižšiemu vystaveniu nebezpečným chemikáliám. Nové výrobky sú totiž často chemicky upravované (napríklad bielené papierové vreckovky) a počas používania vypúšťajú nebezpečné plyny. Okrem toho, môžu byť vyrobené zo zdraviu škodlivých druhov plastu alebo iných nebezpečných syntetických materiálov.

No a napokon, sú to environmentálne dôvody. Neustála výroba nových predmetov je možná len vďaka využívaniu prírodných zdrojov – elektriny, vody, ropy, kovov, dreva a mnohých ďalších. Používanie chemikálií pri ťažbe alebo výrobe tiež škodí prírodnému prostrediu a môže spôsobovať zdravotné riziká pre ľudí, ktorí sú do procesu výroby zapojení alebo v takej oblasti žijú.

foto: Klčovanie dažďových pralesov kvôli plantážam palmového oleja v Borneu, Malajzia (zdroj: NASA)

Ďalším dôvodom je preprava nových výrobkov. Jej dôsledkom je nielen spotreba obrovského množstva pohonných hmôt ale aj splodiny CO₂, ktoré prispievajú ku globálnemu otepľovaniu.

NADVÄZNOŠŤ NA EXISTUJÚCE A PREDCHÁDZUJÚCE AKTIVITY

Združenia AVES sa venuje spotrebiteľskej problematike 5 rokov, avšak členovia združenia sa spotrebiteľskej problematike začali venovať už skôr než bolo združenie založené. Združenie AVES bolo zriadené po viacročných skúsenostiach členov združenia, ktorí sa neskôr spoločne dohodli ho založiť.

Združenia AVES sa dlhodobo venuje celkovej ochrane spotrebiteľa vo všetkých spotrebiteľských odvetviach formou poskytovania poradenstva a zastupovania spotrebiteľa v mimosúdnych a súdnych konaniach, avšak združenie kladie dôležitý význam najmä na vzdelaného spotrebiteľa a zeleného spotrebiteľa. V hľadáčkiku združenia je dlhšiu dobu aj greenwashing.

Slovenské komerčné spoločnosti (*a nie len Slovenské*) spoločnosti vyhlasujú, že chcú prispieť k udržaniu optimálneho stavu planéty, zachrániť ju, prispieť svojim dielom. Mnohé z nich to myslia skutočne vážne, no sú medzi nimi aj také, ktoré len zacítili obchodnú príležitosť a nasadli na marketingovú „zelenú“ vlnu. Tieto firmy sa dopúšťajú takzvaného greenwashingu.

Firmy, ktoré sa ho dopúšťajú, sú typické praktikami, ktoré zneužívajú starostlivosť spoločnosti o životné prostredie a formou sľubov o jeho vylepšenie či záchranu sa snažia získať väčšie sympatie existujúcich či potenciálnych zákazníkov. Snažia sa tak prehĺbiť dôveru vo svoju značku v marketingových kampaniach.

Je pravdepodobné, že pri vývoji svojich produktov vynaložili isté úsilie, aby znížili ich negatívny dopad na životné prostredie, no často ide len o imidžové zmeny, ktoré nepredstavujú ucelené a rozumné riešenie a majú spotrebiteľa oklamať či zavádzať, aby ostal daným produktom naďalej verný alebo ich začal nakupovať. Často však ide naozaj len o šikovný, aj keď riskantný, marketing. Deje sa tak napríklad v automobilom či módnom a kozmetickom priemysle alebo v potravinárstve.

Projekt v podstate nadväzuje na už realizovaný program „Zelený spotrebiteľ“, ktorý sme spustili v júli 2020. Nadväzuje na monitorovanie eko spotrebiteľského správania spotrebiteľov ako aj na monitorovanie greenwashingu. Prioritou programu však je presvedčiť spotrebiteľov, aby pre záchranu planéty začali v prvom rade s kúpou Zelenej elektriny. Projekt obsahovo, ideovo, personálne, odborne a logicky nadväzuje na rovnaký projekt, ktorého realizácia bola spustená 01. 07. 2020.

Okrem výborných výsledkov v poradenstve a v ochrane spotrebiteľov zastupovaním pred obchodníkmi (*výsledky v danej oblasti sú overiteľné na web stránke združenia*), sme aj v oblasti eko záchranu planéty

dosiahli výborné výsledky, keď sa nám za pol roka podarilo z 228 oslovených spotrebiteľov presvedčiť 153 spotrebiteľov, aby si kúpili Zelenú elektrinu.

Aktivity realizované v rámci projektu Zelená elektrina, boli v roku 2020 financované z vlastných prostriedkov združenia.

„Každý z nás má silu urobiť zmenu vo svete, v ktorom žijeme“. „Čo sme ochotní urobiť pre našu planétu?“.

Projekt je ďalším vývojovým štádiom environmentálnej kampane a dáva možnosť každému z nás inšpirovať svojich priateľov, známych, kolegov alebo susedov, aby sa stali súčasťou záchrany planéty, napríklad aj len kúpu Zelenej elektriny.

Klimatické zmeny, straty biodiverzity, devastovanie prírodných biotopov, znečisťovanie, to všetko sa spája v závratnom ekologickom dlhu, ktorý je realitou súčasného diania na planéte Zem. Pred našou civilizáciou stojí najdôležitejšia úloha v histórii ľudstva. Dosiahnuť udržateľný rozvoj. Je to nesmierne náročná úloha, pretože si vyžaduje zásadnú zmenu v postojoch ľudí. Jej plnenie zostáva na pleciach našich detí a my im môžeme pomôcť iba tak, že ich naučíme, ako majú žiť svoj život, aby ním neohrozovali existenciu budúcich generácií.

Jedna stará múdrosť vraví: *„Našu planétu sme nezdedili od našich otcov, požičali sme si ju od našich detí.“* Bohužiaľ si musíme priznať, že mi tie naše deti nehorázne okrádame. Hoci sme dosiahli úžasný technický a informačný pokrok, priepastne za ním zaostáva mentálny vývoj ľudí. Stále nás ovláda chamtivosť a tak sme dopustili, že planétu ovládol konzum. Dôsledkom je, že prírodné ekosystémy drancujeme natoľko, že už nie sú schopné obnovy. Ospravedlňujeme to pomýlenými kritériami kvality života, vzájomne sa klameme a presviedčame samých seba, že to nie je až také zlé. Ono je to však oveľa horšie! Tvoríme nevyčísliteľný ekologický dlh a naša planéta zomiera.

Už v roku 1992 prijala OSN na konferencii v Rio de Janeiro deklaráciu o udržateľnom rozvoji. Európska únia prijala udržateľný rozvoj ako svoju horizontálnu prioritu, v snahe: *„zabezpečiť taký spôsob rozvoja ľudskej spoločnosti, ktorý dáva do súladu hospodársky a spoločenský pokrok s plnohodnotným zachovaním životného prostredia“*. Aj napriek množstvu prijatých opatrení sa negatívny vplyv našej civilizácie na prírodné ekosystémy neustále prehľbuje. Naša Zem sa od konferencie v Riu, zásadne zmenila. Zaniklo obrovské množstvo prírodných ekosystémov a vyhynuli ďalšie živočíšne druhy. V oceánoch vznikajú nové kontinenty z ľudského odpadu, ktorý sústredujú morské prúdy a už sú veľké ako Nemecko, Francúzsko a Španielsko spolu. Nadalej príliš všetkým plytváme, veď len na Slovensku končí ročne v odpadkoch 178 kilogramov potravín na každého obyvateľa. Môžeme iba konštatovať, že sme to štvrtstoročie hanebne premárnili.

Príčin je niekoľko, ale rozhodujúce je to, že sme začali stavať dom bez základov. Základom pre dosiahnutie udržateľného rozvoja je totiž výchova a vzdelávanie, ktoré sme úplne zanedbali. Keby sme začali realizovať snahu o uplatnenie udržateľného rozvoja vzdelávaním v školách ešte v časoch, keď bola prijatá deklarácie v Rio de Janeiro, mohli sme mať dnes novú generáciu ľudí, pre ktorých by bola ochrana života súčasťou ich mentálnej výbavy. To oni by riadili štáty alebo firmy a ich morálne nastavenie by im napríklad nedovolilo montovať do motorov automobilov softvér, aby oklamali emisné kontroly.

V roku 2015 prijala OSN nový program Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Podľa mnohých vedcov je to naša posledná šanca. Ak ju chceme naozaj využiť, musíme sa dokázať poučiť a nosnou témou programu sa preto musí stať vzdelávanie.

„Zelený spotrebiteľ“ je projekt, ktorý prináša kľúčové témy udržateľného rozvoja a previazaním dokumentov, fotografií a písaného textu a environmentálnych aktivít pre výchovu spotrebiteľov predstavuje modernú, komplexnú učebnicovú pomôcku, ktorá pomáha pochopiť, aké zmeny v postojoch a konaní ľudí si vyžaduje zachovanie klímy, biodiverzity a udržateľný spôsob života.

Uvedomelý eko spotrebiteľ je základným predpokladom pre záchranu planéty. Tému a aktivity Združenie AVES neustále skvalitňuje. Činnosť OZ AVES je najmä z príspevkov členov združenia, čo je aj zárukou udržateľnosti, ktorá umožní využívať výstupy projektu v praxi aj po jeho ukončení. Združenie AVES aj v budúcnosti zabezpečí aktivity uvedené v projekte a má plány zapájať sa a úspešne implementovať ďalšie projekty, ktoré napomôžu k čo najrýchlejšej záchrane planéty Zem. Životný štýl ľudstva založený na neobmedzenom konzume a stále rastúcej spotrebe je potrebné nahradiť správaním enviromentálnejším, prijateľnejším a šetrnejším. Aby však spotrebiteľ poznal svoje možnosti ovplyvňovať trh, realizoval na ňom svoje potreby a záujmy v súlade s hodnotami dôstojného života pre seba i pre nasledujúce generácie, potrebuje aj kvalitné vzdelávanie.

Plány do budúcnosti

Prečo všetci hovoria o zmene klímy? Bude to asi tým, že patrí medzi najzávažnejšie problémy, ktoré musí riešiť dnešný svet. Naša planéta zažíva veľkú a zrýchlenú zmenu klímy, ktorá sa začala pred vyše sto rokmi. Väčšina vedcov sa zhoduje v názore, že Zem sa ohrieva rýchlejšie ako kedykoľvek predtým a môže za to obrovské množstvo skleníkových plynov, ktoré vznikajú pri ľudských činnostiach a vypúšťajú sa do atmosféry. K týmto činnostiam patrí spaľovanie fosílnych palív (uhlia, ropy a plynu), používanie áut či vyrubovanie lesov. Mnohí z nás si všimli, či dokonca pocítili vplyvy zmeny klímy. Nejde však len o extrémne počasie, ako sú záplavy, suchá alebo hurikány. Zmeny našej klímy môžu úplne prevrátiť celý náš život. Dobrá správa je, že EÚ a vlády, občianske združenia a aktivisti, podniky a jednotlivci na celom svete sa pokúšajú riešiť jej príčiny a prispôbiť sa zmenám, ktoré prináša. Každý z nás môže niečím prispieť, pretože zmena klímy je celosvetový problém, ktorý môže ovplyvniť kohokoľvek z nás. Spoločne sa delíme o jednu planétu a zmeny, ktoré urobíme na jednom mieste, môžu ovplyvniť život iných ľudí ďaleko od nás. Dalo by sa povedať, že naše správanie zanechá trvalú pečať, podobne ako stopa. Svojimi činmi a rozhodnutiami sa každý z nás môže usilovať, aby zanechával menšie stopy a tak pomáhal pri riešení zmeny klímy, na ktorej sa svojimi aktivitami podieľame aj my a podieľať sa budeme aj v budúcnosti.

Spolupráca na národnej úrovni:

- ✓ Právna pomoc poškodeným; Račianske občianske centrum;
- ✓ Slovenské elektrárne a spoločnosti, ktoré poskytujú dodávku zelenej elektriny, ÚRSO
- ✓ Ministerstvo hospodárstva SR; Ministerstvo životného prostredia SR
- ✓ Slovak Telekom,
- ✓ Regionálny vydavateľ periodík
- ✓ Administrátori web stránok a sociálnych sietí

Vlastnú prezentáciu a propagáciu smerom k verejnosti uskutočňuje Zduženie AVES prostredníctvom vlastnej webovej stránky, prostredníctvom sociálnych sietí (najúčinnější forma propagácie), seminármi a školeniami, prostredníctvom samotných spotrebiteľov a našich členov, ktorí šíria dobré meno združenia medzi verejnosťou.

V Bratislave, dňa 27. 01. 2021

Zduženie na ochranu práv občana – AVES

podpísané ZEP podpisom

štatutárny zástupca – Eva Stupavská